

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.— Πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ὑπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου*.

Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἔχει σημειωθεῖ, στὴν Γαλλίαν, μιὰ ἀυξανόμενη ἀντίδρασις ἐναντίον τοῦ σχεδίου Ἐκπαιδευτικῆς Μεταρρυθμίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας Λιονέλ Ζοσπαίν. Γνωστὲς εἶναι, ἀπὸ τὸν Τύπον, οἱ φοιτητικὲς διαδηλώσεις πού ἀνάγκασαν τὸν Ὑπουργὸν νὰ «ἀναστειλεῖ» τὴν ἐφαρμογὴ τῆς μεταρρυθμίσεως· ἀλλὰ πολὺ λιγότερον γνωστὴ εἶναι ἡ ἀντίδρασις καὶ συμβολὴ τῆς ἀριστείας τῶν πνευματικῶν καὶ πανεπιστημιακῶν κύκλων τῆς Γαλλίας πού προσέθεσε ὅλο τὸ βάρος τοῦ κύρους της γιὰ νὰ πεισθεῖ ὁ Ὑπουργὸς νὰ τροποποιήσῃ τὸ ὑπὸ ἀναστολὴν σχέδιον Μεταρρυθμίσεως πού προέβλεπε τὴν μείωσιν ὥρῶν διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς καὶ τῆς λατινικῆς καὶ τὸν παραμερισμὸν τὸς πρὸς ὄφελος ἄλλων γλωσσῶν. Τὸ γεγονός προκάλεσε μεγίστην συγκίνησιν καὶ ἀγανάκτησιν τοῖς ἀνωτάτοις καθηγητικαῖς κύκλοις καὶ τοῖς Ἑλληνιστῆς οἱ ὅποιοι, χάριν τῆς πρωτοβουλίας τῆς Ἐταίρου τῆς Ἀκαδημίας καὶ Ζακαλὴν ντὲ Ρομιγύ, ἐπιστρατεύθησαν καὶ ἵδρυσαν τὴν «Ἐνωσιν πρὸς Προστασίαν τῆς Διδασκαλίας τῶν Φιλολογικῶν Μαθημάτων».

Ἄξιο ἐξάρσεως καὶ συγκινητικὸν στοιχεῖον εἶναι τὸ ὅτι, ὅταν ἡ συνάδελφός μας ὀργάνωσεν συνέντευξιν Τύπου γιὰ νὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐνώσεως αὐτῆς, συγκεντρώθησαν ὑπὲρ τὰ 500 πρόσωπα τὰ ὅποια προσέτρεξαν στὸ προσκλητήριον αὐτό.

Ἡ κα ντὲ Ρομιγύ ἀπαντώντας σὲ ἐρωτήσεις εἰδικευμένων δημοσιογράφων ἀνέπτυξε πολλὰ ἐπιχειρήματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων σταχυολογῶ τὰ ἀκόλουθα πού ἀπαντοῦν στὸ ἐρώτημα: «Γιὰτί εἶναι χρήσιμη ἡ μελέτη τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ;»

Π ρ ὦ τ ο ν. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ καὶ τὰ λατινικὰ κατέχουν πρωταρχικὴν θέσιν στὴν εὐρωπαϊκὴ παράδοσιν καὶ ἔχουν, ἐπιπροσθέτως, ἀξία μεγάλης σημασίας γιὰ τὴν ἀπόλυτην κατοχὴν τῆς γαλλικῆς γλώσσας καὶ τὴν πραγματικὴν κατανόησιν τῆς γαλλικῆς λογοτεχνίας.

Δ ε ὕ τ ε ρ ο ν. Οἱ Ἕλληνες ἔχουν ἐκφρασθεῖν κατὰ τρόπον οἰκουμενικόν τὸν ὅποιον

* A. VLACHOS, *Pour la sauvegarde du Grec Ancien.*

μπορούσαν και μπορούν να κατανοήσουν οι άλλοι λαοί. Τα ελληνικά κείμενα είναι πολύτιμα κλειδιά γενικών και ύψηλών σκέψεων επειδή θέτουν όλα τα προβλήματα που απασχολούν τον άνθρωπο και αναπτύσσουν κατά τρόπο απλό και εύληπτο τα κύρια και ουσιαστικά στοιχεία τους.

“Ας πάρουμε ένα παράδειγμα, την Εύρώπη. “Αν διαβάσουμε τα κείμενα των μηδικών πολέμων, βλέπομε ότι, τότε, οι “Ελληνες ανακαλύπτουν την διαφορά που τους διακρίνει από τους Πέρσες. “Η διαφορά είναι βασική. Είναι η αρχή κατά την οποία ο άνθρωπος είναι ελεύθερος και ρυθμίζει τα του έαυτού του αντί να υπακούει σ’ ένα άτομο. Στην θέση ενός απολυταρχικού άρχοντος οι “Ελληνες έχουν τον Νόμο. Πώς μπορούν τα πράγματα αυτά να διατυπωθούν απλούστερα;

Τ ρ ί τ ο ν. “Η ευρωπαϊκή παιδεία είναι έμποτισμένη από αρχαία κείμενα. Οι λόγιοι του Μεσαίωνα μελετούσαν “Αριστοτέλη. “Η “Αναγέννηση γοητεύτηκε με τον Νεοπλατωνισμό, ο Μονταίν διάβαζε Πλούταρχο και ο Ρακίνας Εύριπίδη και σήμερα το άγχος που δημιουργούν στον άνθρωπο οι πολλαπλοί κίνδυνοι που τον πολιορκούν καθιστά τον Αίσχυλο τον άμεσο διερμηνέα του άγχους αυτού.

Τ έ τ α ρ τ ο ν. “Η εκλαίκευση της διδασκαλίας των αρχαίων είναι μια τελειοποίηση, είναι η βασική επιδίωξη ενός “Οργανισμού που έχει έδρα την Αϊξ-άν-Προβάνς και ονομάζεται *Connaissance Hellénique*. Συγκεντρώνει άρκετά πρόσωπα που προσφέρονται να διδάξουν αρχαία ελληνικά δι’ άλληλογραφίας και έχει ήδη 3.000 συνδρομητές. Αυτά, τα όσα είπε η συνάδελφός μας, έρχονται να επιβεβαιώσουν, μετά από έναν αιώνα την ορθότητα του όρισμού της Εύρώπης όπως τον διετύπωσε ο “Ερνέστος Ρενάν:

«“Η Εύρώπη, είπε ο μέγας στοχαστής, είναι ελληνική κατά την Σκέψη και την Τέχνη, ρωμαϊκή κατά το Δίκαιο και την Διοίκηση και “Ιουδαιοχριστιανική κατά την Θρησκεία».

Παρηγορητική, κύριε Πρόεδρε, αλλά και πικρή αυτή η σταχυολόγηση. Παρηγορητική αφού δείχνει πόσο βαθύ και ζωηρό είναι το ενδιαφέρον των Ευρωπαίων για τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό για τον όποιο εκδίδονται, κάθε χρόνο, εκατοντάδες βιβλία τόσο στην Εύρώπη όσο και στην “Αμερική. Πικρή, διότι εάν συγκρίνομε το πνεύμα που επικρατεί στις δυτικές ευρωπαϊκές χώρες όσον αφορά την σημασία της διατηρήσεως της γνώσεως του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, με το πνεύμα που, εν μέρει μόνο εύτυχώς, επικρατεί εδώ στην “Ελλάδα, δέν θα φαινόταν παράδοξο να διατυπώσομε την σκέψη ότι θα έρθει ίσως η στιγμή που, όσοι “Ελληνες θά θέλουν να σπουδάσουν αρχαία ελληνική φιλολογία θά πρέπει να ταξιδέψουν στην ξένη.

R É S U M É

Pour la sauvegarde du Grec Ancien.

Grâce à l'initiative de madame Jacqueline de Romilly, membre de l'Académie Française, il a été créé, en France, l'«Union pour la sauvegarde de la philologie classique». Nombreuses sont les hautes personnalités, philologues et intellectuels qui se sont faits membres de l'«Union» qui se propose comme but le maintien, en France, de l'enseignement du Grec et du Latin au niveau actuel.